

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

“Η ΛΑΙΔΗ ΜΠΕΤΣΗ ΕΞΟΦΛΕΙ,, “ΤΑ ΠΑΡΑΣΗΜΑ ΤΗΣ ΓΡΗΑΣ,, - “ΑΝ ΗΘΕΛΑ,,

(ΘΕΑΤΡΟΝ „ΡΕΞ“ ΘΙΑΣΟΣ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ - ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΘΙΑΣΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΑΝΔΡΕΑΔΗ)

ΤΟΥ Κ. ΠΟΛ. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗ

Ἐπειτα ἀπὸ τὴν καλοκαιρινή τῆς τουρνέ ἡ κυρία Μαρίκα Κοτοπούλη ἐπανῆλθε μὲ τὸ θίασό της καὶ τὴν Τετάρτη ἀρχισε στὸ «Ρέξ» τὶς παραστάσεις της μὲ ἔνα ἀπὸ τὰ καλλίτερα — ἄγ καὶ τόσο ἀλλοιώτικο ἀπὸ τὰ γνωστότερά του ἄλλα — ἔργα τοῦ Σόιλερσετ Μώμ (τοῦ ὅποιου τὸ δνοματία Αγγελιστὶ γράφεται Μώγκαμ καὶ προφέρεται Μώμ, ἄλλῃ μία ἀπόδειξις τοῦ πόσον ἔχουν δίκαιον οἱ Γάλλοι ὅταν λέγουν ὅτι οἱ Ἑγγλέζοι γράφουν καλὴ μέρα καὶ προφέρουν... καλησπέρα). Ο τίτλος τοῦ ἔργου ἐτροποιήθη κάπως ἐλευθεριώτερον ἀπὸ ὅτι ἡ μεταφραστικὴ ἀκριβολογία θὰ ἐπέτρεψεν. «Ἔγινεν «Η λαίδη Μπέτση ἐξοφλεῖ». Ή μετάφρασις ὁφειλούμενη εἰς ἔνα νέον μεταφραστήν, τὸν Κ. Κακριδῆν εἰνε — ἐπιθυμῶ νὰ τὸ τονίσω ἀπὸ τὴν ἀρχὴν — πολὺ καλὴ. Ή παράστασις ύπηρξε μία μεγάλη ἐπιτυχία.

★

Τὸν Μώμ τὸν ξέρομε θεατρικῶς καὶ ἀπὸ τὴν «Ιερὴ Φλόγα» του (τὸ ἔργον ποὺ ἔπαιξεν ἔδω ἡ κυρία Μαρίκα Κοτοπούλη τὸ 1929) καὶ ἀπὸ τὰ διηγήματά του (πολλὰ ἀπὸ τὰ ὅποια καὶ φίλμ ἐνέπνευσαν προβληθέντα καὶ ἔδω ἄλλα καὶ εἰς τὰ περιοδικά μας ἔχουν κατὰ καιροὺς δημοσιεύθη). Εἰς τὸ Παρίσι ἐδόθη (νομίζω πρόπεραι) εἰς τὸ θέατρον «Εἴρ ο «Κύκλος» του, ἔνα ἔργον ποὺ εἶνε ἡ καταδίκη τῆς πείρας ὡς ματαίας καὶ ἀνικάνου νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἀνθρώπον νὰ κάμη ἐκείνο πρὸς τὸ ὅποιον τὸν παρασύρει ἡ ἴδιοσυγκρασία του, δοὺν δήποτε καὶ ἀν ἡ πειρα τοῦ λέγῃ ὅτι κάμνει βλασκείον καὶ παρασύρεται πρὸς κατῆφορον καταστρεπτικὸν ἥλιθιός. Ο Οὐλίλιαμ Σόμερσετ Μώμ εἶνε ἔνας ἀπὸ τοὺς γνωστότερους Αγγλους μυθιστοριογράφους καὶ θεατρικούς συγγραφεῖς ἔχων ἐπὶ πλέον τὸ προσὸν νὰ είνε καὶ ἔνας ἀπὸ τοὺς περισσότερον προτιμομένους καὶ ἀρέσκοντας εἰς τοὺς Γάλλους (μὲ τοὺς ὅποιους τόση είνε εἰς τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον τῶν καλλιτεχνικῶν καὶ λογοτεχνικῶν γούστων ἡ συγγένεια ἡ Ἑλληνική) «Αγγλους συγγραφεῖς. Γεννηθεὶς εἰς τὸ 1874 καὶ ζῶν ἀκόμη, ἀρέσει εἰς τοὺς «Αγγλους τόσον ὡστε ὅπως παρατηρεῖ εἰς τὸ τελευταίως ἐκδοθὲν βιβλίον του «θεατρικὲς ἡδο-

νές» ὁ Γάλλος ἀκαδημαϊκὸς κ. Μπελσόρ δ Μώμ εἶνε ὁ μόνος συγγραφεὺς ποὺ μαζὶ μὲ τὸν Σαΐξ πηρ καὶ τὸν Ούαίλντ μοιράζεται τὴν δόξαν τὰ ἔχουν παιχθῆ κάποτε εἰς τέσσερα συγχρόνως — τὰ μεγαλείτερα — θέατρα τοῦ Λονδίνου ἔργα του καὶ τὸν προτιμοῦν τόσον οἱ Γάλλοι ὡστε Γάλλος νὰ εἶνε ὁ γράψας διὰ τὸ ἔργον του τὴν καλλιτέραν κριτικὴν. Ἐνα δίτομο περίφημο βιβλίον, τελεύταιως καὶ αὐτὸ ἐκδόθεν, δ. κ. Παῦλος Ντοττέν.

Ἄλλως τε περίεργαν, νὰ ἀρέτη ἐξαιρετικῶτερα εἰς τοὺς Γάλλους δ Σόμερσετ Μώμ ἀφοῦ εἶνε... Γάλλος ἐκ γεννήσεως. Ἐγεννήθη πράγματι εἰς τὸ Παρίσι, ὅπου δ πατέρας του ἦτο σύμβουλος νομικὸς τῆς ἐκεῖ Βρεταννικῆς πρεσβείας (δ ἀδελφός του ἐσχάτως ἐτοποθετήθη εἰς μίαν ὑψηλὴν θέσιν εἰς τὸ Φόρειν «Οφίς» καὶ ἡ σύγαπη του πρὸς τὴν Γαλλίαν δὲν τοῦ ἔδωκε μόνον μίαν ἀσυνήθη δι' «Ἀγγλον εὔχέρειαν πρὸς τὴν γλωσσομάθειαν ἄλλα καὶ τὴν ἰκανότητα νὰ ἔχῃ δώσει μὲ τινα ἔργα του τὴν ἀπόδειξιν ὅτι εἶνε δυνατὸν «τὸ παραξενο καὶ ἔξαιρετικό γεγονός, Ἀγγλοσάξων μυθιστοριογράφος νὰ παραμένῃ ἐνίστε καλὸς παρατηρητής καὶ τῶν ἔξω τῆς νῆσου του καὶ τῶν κτήσεων τῆς Α. Βρεταννικῆς Μεγαλειότητος προσώπων καὶ πραγμάτων».

Καταγόμενος οἰκογενειακῶς ἀπὸ τὴν «πατρὶ διο τῆς ὄχαλίνωτης φαντασίας» τὴν Ἰρλανδίαν, Γάλλος ἐκ γεννήσεως ἔως τὰ δέκα χρόνια του ζήσας εἰς τὸ Παρίσι, δρφανός ἀπὸ τὴν ἡλικίαν αὐτήν, ἀνατραφεὶς εἰς κάποιο ἀπομεμακρυσμένο πρεσβυτέριο μέχρι τῆς εἰσόδου του εἰς τὸ βασιλικὸ σχολεῖο τοῦ Καντέρμπουρ, ἐσπούδασεν ιατρικήν (έφοιτησε καὶ εἰς τὸ γερμανικό Πανεπιστήμιο τοῦ Χάιντελμπεργκ) καὶ ἔκαμε τὴν ἐμφάνισι του εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον μὲ τὸ μυθιστόρημα Λίζα Λάμπεθ ποὺ προεκάλεσε μέγα σκάνδαλο ἐξ αἰτίας τοῦ φοβεροῦ ρεαλισμοῦ ποὺ ἤτο τὸ κύριο γνώρισμα τοῦ πρώτου του αὐτοῦ ἔργου. Εἰς ἥλικιαν 28 ἔτῶν εἶδε — τὸ 1902 — νὰ παίζεται ἔργον του θεατρικὸν εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ ἐγράψεν ἔκτοτε παραπάνω ἀπὸ τριάντα θεατρικὰ ἔργα καὶ πλήθος διηγήματα καὶ μυθιστορήματα. Ὑπηρετήσας κατὰ τὸν μέγαν πόλεμον εἰς τὴν περίφημη «Ιντελλιτζενς Σέρθις» μετεβλήθη ἔκτοτε εἰς ἔνα ἀκουραστὸν «γκλόμπ τρόττερ» καὶ περιελθὼν τὴν οἰκουμένην μέχρις Αύστραλίας. Κίνας, Ἰνδοκίνας, Βέρνεο, Σιαμ εἶδε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν μορφὴν τοῦ ἀνθρώπου ν ἀντέγειτο πτερίζωνται τέσσερες τις θάλασσες τοῦ πλανήτου, κατὰ δὲ τὸν καλλίτερον κριτικὸν του, τὸν Γάλλον Πώλ Ντοττέν, δ Μώμ «ἀνήκει εἰς τὴν νέαν γενεάν τῶν Ἀγγλων λογοτεχνῶν, οἱ ὅποιοι εἰς δ τη ἀφορᾶ τὴ μελέτη τῆς κοινωνίας καὶ τὰ ζητήματα τοῦ ἔρωτος διέρρηξαν τὴν ἀγνὴ σιωπὴν τῶν προγενεστέρων των καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὴν ἐντιμότητα τῶν διδασκάλων τοῦ 18ου αἰώνος». Διὰ τὸν Μώμ δ κόσμος τῶν αἰσθήσεων ύπαρχει, ἡ δὲ περίο-

Βος που έκαμε ώς διπλωματούχος τής Ιατρικής εις τό νοσοκομείον τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ καὶ πρὸ πάντων τὰ ταξίδια του καὶ ἡ ἀνατροφὴ του μὲ τὸν μεγάλον κόσμον, τὸν απῆλλαξαν ἀπὸ ὅλες τὶς συμβατικότητες καὶ τὸν ἔκαμαν μέγαν ζεοκεπαστὴν τῶν συνομπισμῶν καὶ τῶν ὑποκρισιῶν, παρατηρητὴν ὁξυδερκέστατον ὅλων δσων συμβαίνουν πίσω ἀπὸ τὴ μάσκα τῆς πλέον αφογῆς εὐπρεπειας. «Ἡ μεγιστὴ του πρωτοτυπία δύμας εἶνε ὅτι μας ἔδειξε μὲ τὰ διηγήματά του καὶ τὰ ρωμάντσα του τί δύναμι ἔχουν ἐπάνω στὸ κακόμοιρο ἀνθρώπινο πλάσμα αἱ λαμπρές μαλθακοτήτες ἡ αἱ τραχείες μοναξιές τῶν νησιών τῆς Σόντης καὶ τῶν θαλασσῶν τοῦ Νότου, τὶ κατραπακιές δινουν στὴν περίφημη ἄγγλικὴ κοινωνικὴ καὶ ἄλλῃ στελέχωσι, καὶ τὶ ἀγρότητα ξυπνοῦν στοὺς δῆθεν πολιτισμένους ὅταν μάλιστα μπερδεύεται μέσα κι' ὁ ἔρωτας...»

Ἡ «Λαϊδη Μπέτση» ὅταν πρωτοανέδηκε εἰς τὸ θέατρο ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ ἔνα θεατρώνη ἔξ ἀνάγκης. Δὲν τὴν ἐπαιζε καμμία πρωταγωνίστρια (ἐπειδὴ στὴν τριτὴ πρᾶξι θὰ ἐπρεπε νὰ παρουσιάζεται ἀβαφὴ καὶ νὰ μακιγιάρεται ἐπάνω στὴ σκηνὴ) καὶ δὲ μῶμ ἥτο σκόνη ἀγνωστος. Ἐνας θεατρώνης ἔχων ἀπόλυτη ἀνάγκη «κάτι ν' ἀνεψίσῃ» γιὰ λίγες μέρες δσο νὰ ἐτοιμασθῇ τὸ ἔργο ποὺ ἐπρεπε νὰ «κάνῃ τὴ σαιζόν» ἐπῆρε ἔξ αἰγκῆς εἰπαμετὴ «λαϊδη Μπέτση» καὶ τὴν ἀνέθασε «γιὰ λίγες μέρες». Τὸ ἔργον ἐκράτησε τὸ πρόγραμμα ἐπὶ ἔνα γρόνο καὶ κατὶ μῆνες καὶ ἔκαμε πλούσιο τὸ Ἀτρώνη. Συγχρόνως ἐζησφάλισεν εἰς τὸν Μῶμ τὰ μέσα νὰ μπορῇ τοῦ λοιποῦ νὰ γράφῃ τὰ ρωμάντζα του ἐλεύθερος ἀπὸ κυκλοφοριασκές ἀπασχολήσεις. («Ἐκτοτε ἄλλως τε σχεδὸν συστηματικά του ἐπιτυχίας, ει-

(Συνέχεια εἰς τὴν 4ην σελίδα)

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)
νε ἔκεινη ποὺ τὸ ἐπέτρεψε — κατὰ τὸν κ. Ντοττέν — «νὰ κάνῃ εἰς τὸ μυθιστόρημα τέχνη γιὰ τὴ τέχνη»).

Ἡ ἐπιτυχία τῆς «λαϊδης Μπέτση» ὑπῆρξε πὸ φυσικῶτερον καὶ τὸ δικαιότερον τῶν πραγμάτων, διἴος ἄλλως τε τὸ ἀπέδειξε καὶ ἡ ἐνθουσιώδης ὑποδσχὴ τὴν ὅποιαν εύρηκε ἀπὸ τὸ ἐκλεκτότερον ἀθηναϊκὸν κοινόν, ποὺ εἶχε γεμίσει τὸ «Ρέξ» προχθές ἡ θαυμασία πράγματι ἀπόδοσις τοῦ γοητευτικοῦ ἔργου ἀπὸ τὸν θίασον τῆς κ. Μαρίκας μὲ τὴν μοναδικήν, τὴν μεγάλην μας καλλιτέχνιδα ἐπὶ κεφαλῆς εἰς τὸν ρόλον τῆς λαϊδῆς Μπέτση.

* *

Ἡ λαϊδη Μπέτση Μπέρολς, χήρα χάσασα δλίγα ἔτη μετὰ τὸν θνατὸν τοῦ προκομμένου της (μπεκρής πλὴν ἄλλων) ἄνδρα μὲ τὸν δοποὶν εἶχε παντρευθῆ στὰ 17 καὶ εἶχε ζῆσει 1 οχρόνια, καὶ τὸ μοναδικό της παιδί. ζῆ πλέον ἔνα διό ασωτό. Σκορπίζει τὰ λεπτά της γιὰ νὰ λησμονήσῃ, διόπεις ἄλλοι θὰ τώριχναν στὰ ναρκωτικὰ ἡ δημο πότε δλλού. Τρομερὰ ώμορφη καὶ τρομερώτερη—ἄλλα καὶ ἐπιτηδειότερη—κοκκέτα, ἐμπνέει φλογερούς ἔρωτες. Τὰ 40 της χρόνια δὲν τὴν ἔμποδίζουν νὰ ἐμφανίζῃ μίαν ώμορφιὰ ποὺ σκλαδώνει. Αἱ προτάσεις γάμου πέφτουν ἐπὰνω της θροχῆ τόσο μᾶλλον καθ' δσον ἔχει ἔνα ἀπὸ τὰ λαμπρότερα δνόματα τῆς σγγλικῆς ἀριστοκρατίας, εἶνε γοητευτικωτάτη καὶ ἔξυπνοτάτη. «Ἀνθρωπὸς ισος, καθαρός,, βασικὰ ἐντιμος καὶ εἰλικρινής, ἔγει ἐν τούτοις μὲ τὴ ζωὴ τῆς προκαλέει θόρυβον καὶ δώσει τροφὴν εἰς τὴν κακογλωσσιά. Ἐπὶ πλέον ἐ-

χει φάει τὴν περιουσίαν της καὶ δταν αρχιζῆ τὸ ἔργον χρωστα—λήγουν μετὰ 48 ὡρες— δυο γραμμάτια 3500 λιρών σὲ κάποιον τοκογύφον, 750 λίρες στή μοδίστρα της, ένῷ η κατάστασίς της είνε τέτοια ώστε «μόνον τρελλός πλέον θά έδέχετο νὰ τὴ δανείσῃ» δπως λέγει ή ίδια.

Ἐπὶ πλέον δ ἀδελφός της Τζέραλντ (Δημήτρης Μυράτ) εχει χάσει στά χαρτιά 900 λίρες ποὺ τις ἔχει δανεισθή απὸ καποιον συνταγματάρχη Μογκόμερου (κ. Ἀρώνης). Χρέος τιμῆς καὶ δ Τζέραλντ είνε ἀρχοντας. Πρέπει νὰ ἐπιστρέψῃ σὲ 24 ὡρες. Ἀλλς δὲν τοῦ μένει παρά «μίασ σφαιρά στὸ κεφάλι». Είνε νέος, ἀδελφός λατρευόμενος απὸ τὴν Μπέτση (ή ὅποια είνε στὸ βάθος δ καλλιτερος ἀνθρωπος τοῦ κόσμου) καὶ ἐπὶ πλέον δ νεαρός λατρεύει τῇ Ρόζα (Ρίτα Μυράτ) κόρη ἐνὸς θαλασσινοῦ γερολύκου τοῦ ναυάρχου Κράλασύλ (κ. Γιαννιδης) παμπλούτου καὶ ἀγαθοῦ ἀλλὰ πεισματάρη μὴ θέλοντος μὲ κανένα τρόπον νὰ δώσῃ τὴν κόρην του εἰς ἔνα νέον περὶ τοῦ δποίου πιστεύει δτι είνε «τὸ πιὸ χαμένο κορμὶ ποὺ ἔχει γνωρίσει, σπάταλος, χαρτοπαίκτης κατάχρεος, ἀνίκανος νὰ κερδίσῃ μιὰ πέννα μὲ τὴ δουλειά του». Ἀλλὰ η λαίδη Μπέτση είνε ἀκάταμάχητη. Ὁ γέρος τοῦ δποίου τὰ γηρατειὰ είνε ἀρκετά... χλοερά τὴν νοστιμεύεται. Πώς ν' ἀντιστοθῇ στὴ διαβολογυναϊκα; Δίδει τὴ συγκατάθεσί του στὴ μηνησεία τῶν νεαρῶν καὶ μάλιστα δὲν καὶ ήΜπέτση ἀποκρούει τὴν πρότασι του, νὰ παντρευθοῦν μαζί, δταν μαθείνῃ τὶ κίνδυνον διατρέχει δ Τζέραλντ καὶ πρὸ πάντων η Μπέτση απὸ τὸν Μογκόμερου, δινει εἰς τὸν μελλοντικὸν γαμβρὸν του ἔνα τοὲκ 900 λιρῶν γιὰ τὴν ἔξοφλησι τοῦ τόσον ἐπικινδύνου «χρέους τιμῆς» του πρὸς τὸν ἀξιοθρήνητον ἔκεινον Μογκόμερου, ποὺ μ' αὐτὸ καὶ μὲ τὰ γραμμάτια τῆς Μπέτση τὸ δποια ἔχει ἀγοράσει ἐν τῷ μεταξὺ τὴν ἑκδιάζει νὰ τὸν παντρευτῇ. Γυιός τοκογύφου ἔθραιου ἐνσκήψαντος εἰς τὸ Λονδίνον απὸ κάποιο πολωνικὸ γκέττο μὲ τρία σελλήνια δλα. δλα καὶ κατορθώσαντος μὲ τὴν τοκογύφια νὰ ἀφῆσῃ πεθαίνων εἰς τὸν αξιό του γυιό ἐνα ἐκατομμύριο λίρες καὶ τὸ δνομα μὲ τὰ οἰκόσημα τῶν Μογκόμερου, δ συνταγματάρχης αὐτὸς θέλει μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν τελευταῖα ἐπιθυμία τοῦ πατέρα του. Μὴ κατορθώσας δ

Ἐθραίος νὰ μπῇ στὴν ἀνώτερη ἀγγλικὴ ἀριστοκρατία ἀφῆκε στὸ γυιό του μαζὶ μὲ τὰ ἐκατομμύριά του, εὐχὴ καὶ κατάρα νὰ ἐπιτυχῇ αὐτὸς τὸ μέγα δνειρο. Ὁ γάμος μὲ τὴν Μπέτση γιὰ τὸ συνταγματάρχη είνε ὁ μόνος τρόπος γιὰ νὰ μπῇ στὸν κύκλο ποὺ δ πατέρας του ἐγνώρισε «μόνον ως πελάτες» καὶ ποὺ κρατει πάντα σὲ ἀπόστασι καὶ τὸ γυιό μ' δλο τὸ δνομα Μογκόμερου καὶ τὰ ἐκατομμύριά του. Η Μπέτση, χαμένη μ' δλα ταῦτα σνευ ἐλπίδος, ἀρνεῖται νὰ ὑποκύψῃ στὸν ἐκβιασμό «Ἐπίσης ἀρνεῖται νὰ δεχθῇ νὰ φύγῃ «μ' ἔνσα τσέκ στὴν τσάντα της ἀπὸ 40 χιλιάδες λίρες» ποὺ τῆς προσφέρει δ Παραντάιν Φώλτς (κ.Παπᾶς) διὰ νὰ σώσῃ απὸ τὸν ἐρωτά της ἔνα πάμπλουτον νεαρὸν —22ετῆ— ὀνεψιόν του, γιὰν τῆς ἀδελφῆς του Λαίντυ Μώντ Μήρστον, χήρας (Ἐλένη Χαλκούση), τὸν μαρκήσιον Τσάρλυ Μήρστον, (κ. Γαλανδής) ἀποφασισμένον νὰ τὴν νυμφευθῇ. Ὁ Παραντάιν μάλιστα ητο αλλως τε πρὸ ἄτῶν τρελλὰ ἐρωτευμένος μὲ τὴν νεαράν τότε Μπέτση καὶ είχε φθάσει μέχρι τοῦ νὰ πάρῃ τὸ τραίνο μαζὶ της γιὰ νὰ φύγουν. ἀλλὰ ἔκεινη τὴν τελευταῖα στιγμὴ τὸν είχε ἔγκαταλείψει θυμηθείσα δτι ἀκριθῶς ἔκεινη τὴν ὥρα ξυπναγε τὸ παιδὶ της. Η σκηνὴ τῆς πολιτισμένης καὶ κομψότατα ἀνηλεοῦς «μοομαχίας» μεταξὺ λαίδης Μπέτση καὶ Παραντάιν είνε μία απὸ τὶς νοστιμωτερες τοῦ ἔργου.

★
Ἡ Μπέτση, ἔχουσα κάθε λόγον νὰ περιμένῃ τὸν... εἰσαγγελέα διὰ τ' ἀπλήρωτά της γραμμάτια ποὺ λήγουν τὴν ἀλλη μέρα, ἀρκεῖται μ' δλα ταῦτα νὰ δεχθῇ ἀκόμα καὶ τὸν ἔμμεσο αὐτὸν ἐκβιασμὸν τοῦ Παραντάιν. Ἀντεπέξερχεται περίφημα εἰς τὴν ἐπίθεσιν ποὺ καμουν ἔναντιν τῆς η μητέρα τοῦ νεαροῦ καὶ δ Παραντάιν (διακριτικὰ καὶ ιπποτικώτατα, ως τέλειος τζέντεμαν δ δεύτερος χωρὶς οἰκτον η πρώτη ως μητέρα ἐννοοῦσα νὰ σώσῃ τὸ παιδὶ της, ἀπὸ ἔνα στυχον γάμο μὲ μία γυναικα μεγαλείτερή του κατὰ 15 τουλαχιστὸν χρόνια καὶ «ἀκουσμένη»). Εἰς ἀπάντησιν τῶν εἰς δάρος τῆς ἐνώπιον τοῦ νεαροῦ (εἰς τὸν δποιον ἀλλως τε ἔχει η ίδια ἀποκαλύψει προκαταβολικῶς τὰ «μελανωτερα» σημεισ του παρελθόντος της) ἀποκαλύψεων ποὺ κάνει η μητέρα, η λαίδη ἀπλούστατα καίει μερικὰ γράμματα ποὺ κατέχει καὶ ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ σπαράζουν τὴ ζωὴ τῆς τελευταίας, δπως ἀριστα γνωρίζει δ κατάπληκτος — εὐλόγως— μένων διὰ τὴν γεναιοψυχίαν αὐτὴν Παραντάιν. Ὁ νεαρός εἰς τὸν δποιον η λαίδη Μπέτση ἀπαγορεύει τοῦ λοιποῦ νὰ τὴν διέπῃ, περισσότερον παρὰ ποτὲ ἐρωτευμένος τῆς ζητεῖ συγγνώμην διὰ λογαριασμὸν τῆς μητέρας του. Τῆς λέγει δτι δὲν μπορεῖ νὰ ζήσῃ χωρὶς αὐτὴν. Τῆς ζητεῖ ἐπισήμως τώρα καὶ ἀποφασιστικὰ νὰ γίνη γυναικα του (ἔχει δὲ δ νεαρός πενήντα χιλιάδες λίρες ἐτήσιον εἰσόδημα). Η Μπέτση τοῦ ἀπαντᾷ: «Ἐλάτε αὐτοὶ στὰς δέκα τὸ πρωὶ νὰ πάρετε τὴν δριστικὴ μου ἀπάντησι».

Στάς 10 τὸ πρωὶ τὸν δέχεται στὸ μπουντούάρ της καὶ τοῦ παρουσιάζεται μόλις θυσίαις ἀπὸ τὸ μπάνιο της. Ἀχτένιστη, σάθαφη, ἐντελῶς ἄλλο πρᾶγμας ἀπὸ δ·τι τὴν ἔβλεπε καὶ τὴν ἡζερε, χωρὶς τίποτε ἀπὸ τῇ γοητευτικῇ ώμορφιὰ τῆς ἐμφανίσεως ὑπὸ τὴν ὥποιαν τὴν εἶχεν ἔρωτευθῆ. Κάνει δ·τι μπορεῖ διὰ νὰ τὸν ἀπογοητεύσῃ. Τοῦ δείχνει ἀφελῶς (τὶ κομψότης διαλόγου εἶνε αὐτή; Τὶ χιοῦμορ; Τὶ κέφι;) τὶς ψεύτικες μπούκλες. Τὸν πληροφορεῖ δτὶ δὲν ἔχει διόλου σχεδὸν ματόκλαδα, δτὶ τὴν ἡλικία τῆς «μόνον ὁ θεός τὴν ξέρει». «Οτι «κανεὶς δὲν ξέρει ποὺ τελείωνουν οἱ κρέμες καὶ οἱ πούδρες καὶ ποὺ ἀρχίζει αὐτή». «Οτι «ετὸ ἀριστούργημα τῆς δημιουργίας ποὺ λέγεται στόμα τῆς τὸ χρωστῷ σ' ἔνα κραγιόνι», (δλη ἡ φρεσκάδα· τὰ νειστα καὶ ἡ ύγεια συμπεπυκνωμένα). «Ετοι τὸν «θεραπεύει» ώστε νὰ δεχθῇ τὴν αρνησὶ τῆς νὰ τὸν παντρευτῇ. «Οταν μπαίνῃ τότε ὁ θειος του, ὁ νεαρός τοῦ λέγει: «Αν ὑπάρχῃ κανένας ποὺ θέλει νὰ μάθῃ δτὶ ἡ λαίδη Μπέτση εἶνε ἡ καλλίτερη γυναικα τοῦ κόσμου στείλεμου τὸν νὰ τοῦ τὸ τλ̄ ἔγώ» καὶ φεύγει. «Ἐν τῷ μεταξὺ δμως ἐμφανίζεται ὁ Μογκόμερο. «Ἐρχεται διὰ μίαν ἀκόμη φοράν νὰ κάμη τὴν τελευταίαν—τὴν ἀκατανίκητη ὥπως φαντάζεται— ἀπόπειρα ἐκδιασμοῦ. Κρατεῖ στὰ χέρια του τὰ γραμμάτια τῆς Μπέτση. Τὴν ἔχει στὴ διάθεσι του. «Αν πῆ «ἄχι» τὴν περιμένει ἡ φυλακή. «Η Μπέτση ἀπαθέστατα λέγει: «Οχι». Εἰνε σδχόντισα καὶ καθαρὸς ἀνθρωπὸς ἔως τὰ νύχια. Πῶς μπορεῖ νὰ δεχθῇ; Τότε παρεμβαίνει ὁ Παραντάιν. Πληρωνει, σχίζει τὰ γραμμάτια, πετῷ τὸν Ἐβραϊο ἔξω καὶ δταν μένη μόνος μὲ τὴ Μπέτση τὴ ρωτᾷ: «Δὲ θαρέθηκες αυτῇ τῇ ζωῇ; Εἴπες ως τώρα ἀπὸ τὸ πρωὶ οχι σὲ τρεις προτάσεις γάμου. Δὲν θὰ πῆς ναι σ' αὐτήν ἐδῶ τὴ ντετάρτη»; «Η Μπέτση δὲν θὰ πῆ οχι. Θά πῆ: «Ελα αὔριο στις 10 νὰ σοῦ δώσω τὴν δριστικήν μου ἀπάντησιν» ὥπως εἶχε πῆ καὶ τὸ προηγούμενο δράδυ στὸν νεαρὸ ποὺ ἐδιώκε ἀπογοητευμένο ἐπειδὴ τὴν εἶδε ἀχτένιστη καὶ σάθαφη πρὸ μισῆς ὥρας. Ἄλλα ὁ Παραντάιν ἔχει γκρίζα μαλλιά καὶ ζέρει τὴ ζωή. Τῆς απαντᾷ: Τὶ εὔχη λαίδη Μπέτση; Καὶ σ' ἐμένα; Τότε ἡ Μπέτση πέφτει στὴν ἀγκαλιά του. «Η λαίδη Μπέτση ἔξοφλει».

Αὐτὸ εἶνε τὸ ξρυ. Αμίμητο εἰς κομψότητα· εἰς σκίτσα, εἰς χιοῦμορ, ἔχειροκροτήθη φρενιτιωδῶς καὶ ἀπεδόθη περίφημα. «Η κυρία Μαρίκα, φυσικά, ἔκαμε πάλι ἐνα ρόλο περίφημο. «Ο κ. Παπας τέλειος τύπος τζέντλεμαν καὶ γεροντοπαλλήκαρου γεμάτου εἰρωνική θυμοσοφία. «Ο κ. Γιαννίδης ἀμίμητος ως γέρω ναύαρχος. «Η κ. Χαλκούση ως μητέρα σριστη. «Ο κ. Γαλανός εἰς τὸ ρόλο του νεαροῦ λόρδου πολὺ, πάρα πολὺ καλός μὲ ἀξιοσημείωτη μεταβολὴ στὸ υφος, στὸ παίξιμο, στὴ σκηνική του κίνησι, χαρακτηριστικῶς καλλίτερος ἀπὸ δ·τι τὸν ξέραμε. «Ο κ. Μυράτ καὶ ἡ κυρία Ρίτα Μυράτ πολὺ καλοὶ καὶ ὁ κ. Αρώνης ἀψιγος ως Μογκόμερο εἰς τὸν τόσον ἀντιπαθητικὸν ρόλον του. Πολὺ καλὴ καὶ ἡ κ. Σμαράγδα Στεφανίδου εἰς τὸν ἐπεισοδιακὸν ρόλον τῆς μεγάλης μοδίστρας ποὺ ἔρχεται νὰ πάρῃ καθυστερούμενα ἐπικινδύνως μεγάλα ποσό ἀπὸ τὴν τρομερή Μπέτση καὶ φεύγει παρακαλοῦσα μὲ κλάμστα νὰ μὴ τῆς τά..δώσουν. Σωστὰ στυλιζαρισμένοι οἱ κ. κ. Α. Βλαχόπουλος καὶ Διανέλλος ως ὑπηρέται καὶ περίφημη, ὀληθινά περίφημη, εἰς τὸν ρόλον τῆς κομπαριέρας τῆς λαίδης Μπέτση ἡ δεσποινίς Λιγγέλα Λαλασούνη, τῆς ὥποιας τὸ παίξιμο δίνει διαρκῶς χαρακτηριστικώτερες καὶ περισσότερες υποσχέσεις διὰ τὸ μέλλον τῆς τόσον συμπαθητικῆς καλλιτέχνιδος.